

Atif Kujundžić

Ešref Berbić u ljepoti pjesničkog bivanja

EŠREF BERBIĆ IN A BEAUTY OF POETIC SOJOURN

Književno veče Ešrefa Berbića u okviru programa manifestacija "Srebrenik otvoreni grad umjetnosti 2002.", Srebrenik, Stari Grad, 26. 08. 2002.

Postoje ljudi i ljudi. Dakle, ljudi uopće, kao Božija stvorenja u Njegovoj jednoći postojanja i ljudi koji se izdvajaju svojim darom i djelom. Oni progovarju sobom i svojim djelom o svima. Prije ili kasnije shvatimo da su tu radi toga, kao mi koji smo tu radi toga što jesmo. Zanimljivo jeste: ukoliko ih teže uočimo, shvatimo, prihvatimo stvarnost njihove pojave, oni su utoliko stvarniji.

Pa i značajniji.

Koliko jučer, povodom prve knjige mladoga pjesnika iz Srebrenika, govorilo se o tome da je to i prva pjesnička knjiga uopće koju je objavio jedan Srebreničanin. Niko nije našao za shodno da reagira, jer to uopće nije tačno. Prva knjiga Ešrefa Berbića, iako je rođen u Gračanici pojavila se prije dvadeset godina! Dakle, u vrijeme kada je mlada hni pjesnik još bio u majčinom stomaku! Osim svega, prije nego je imao objavljenu prvu knjigu, Ešref Berbić je imao preko 500 objavljenih pjesama i priča u listovima i časopisima za djecu, u zajedničkim knjigama, a bio je zastupljen i u udžbenicima za učenike osnovne škole i brojnim izborima i antologijama.

Dakle, pošto smo takvi ljudi, Ešref Berbić ne može biti drugačiji čovjek. I on je takav, kakav jedino može biti. No, u stvarnosti slike samo dobijamo situaciju prema kojoj, tek svako gura svoje. A to je, uistinu, i najpreciznije što bismo o tome mogli i trebali zaključiti.

Među onima sam koji su pročitali puno pjesama Ešrefa Berbića. Kad kažem puno, to znači da ne znam tačno reći koliko. Ali, to znači da dugo čitam i da Ešref Berbić dugo i na puno mjesta objavljuje.

Sve to ima smisla reći, jer je Ešref Berbić neubičajena pojava među pjesnicima. Mnogo je onih koji bi od toga što je Ešref Berbić napisao napravili obiman pjesnički opus, izgradili pjesnički imidž i predstavljali pjesničku veličinu. Pa, svi znamo takve.

Pisanje poezije Ešref Berbić je uvijek uzimao kao krajnje privatnu rabotu, kao kontinuitet najintimnijeg interesiranja za književnu umjetnost, a radio je kao novinar i tako, čak stekao i penziju.

Ešref Berbić je, dakle, ona vrsta čovjeka kojega stalno gubimo iz vida, jer radi nešto što mi nemamo ni uvrh mozga, tj. piše i objavljuje pjesme za djecu sve vrijeme, dok nam je kao novinar u najrealnijoj životnoj stvarnosti in continuo na očima.

A, Ešref Berbić je, prije i poslije svega, Pjesnik.

Pjesnik zvjezdane vokacije, autor knjiga ZVJEZDANIK – 1983. i ZVJEZDANO LJE-TO – 1989. godine. Obje knjige su objavljene u DRUGARIMA, objema je kumovao sjajan pjesnik za djecu i Ešrefov drugar – izdavač, vlasnik kuće BOSANSKA RIJEČ, Šimo Ešić.

I, treba reći, ta veza sa Šimom Ešićem pjesnikom i drugarom, podjednako u Šimi i Ešrefu – predstavlja onu vrstu pjesničkog certifikata kojim se može pohvaliti samo iznimno mali broj ljudi. Pjesnički motivirana, ta veza je dio poetičke slike i okrilja jednoga ljepšeg svijeta i humanističkog pribježišta koje u odnosu prema nama, a među njima – opstaje kao njihova zajednička tajna.

Pjesnik Ešref Berbić je maštovit do raspojasanosti. Sve što piše, u zvucima je i boji, sve pljušti, šljašti, grgolji, žubori, rita se, praćaka, teče, vijuga, poskakuje, trči, bukti, varniči, gori, bori se i mori ljepotom svemoćnog života.

Berbić je opsjednut ljepotom života u svim stvarnosnim i snovitim životnim opcijama. Berbić je čovjek i pjesnik pozitivne energije i daje priliku životu. tako staje uz Dobrotu i Ljepotu. Zato je bitan u književnosti za djecu, zato je njegova poezija, a takva je i njegova proza – uvijek imala svoje uistinu značajno mjesto u listovima i časopisima za djecu, u čitankama, izborima i antologijama.

Zato je potreban danas i ovdje, šire i nadalje.

Iskreno ću reći:

Cijelo moje biće čezne za ljepotom kakvu, tako jednostavno i snažno saopćava Ešref Berbić u svojoj pjesmi **BIJELI CVIJET**:

Ej, rano, rano u zoru / na mome malom prozoru / cvijet snježno–bijeli procvao / na suncu jutros blistao / cijeloga jutra cvjetao / a onda negdje nestao // Još sutra, sutra uvečer / Mraz cvijetak bijeli donijet će / da rano, rano u zoru / procvjeta na mom prozoru / cvijet što bjelinom odiše / al' nikad da zamiriše // Cvijetak će sunce ubrati / Zlatom ga svojim protkati / ne-bom ga plavim nositi / u biser-rosu stvoriti / njom ću se jednom umiti// Ej, rano, rano u zoru / na mome malom prozoru.

Da. Toliko ljepote u te tri strofe. Tolike pjesničke sjete i duboke tuge zbog rane zore i malog prozora, zbog jedne pahuljice, snježnog kristala, varnice mraza. Ali, samo pjesniku je blisko da cijeli jedan, a tako i sve živote kao pojavu izjednači i sa-

gleda u usudu sleđenog molekula vode i njegovom kruženju u prirodi.

Prirodno, kako to već i može biti kad dođemo do stvarnosti umjetničkog smisla kao poetičkog dosega datog i mogućeg tek darovitim i zato rijetkima, shvatit ćemo u kojoj mjeri je citirana pjesma istodobno za odrasle i djecu, kako zbog njezinog sadržaja i smisla koji isijava, tako zbog njezine svekolike ljepote i neponovljivog trenutka u kojem je pjesnik bio središte kozmičkog impulsa, otjelotvorenja ljudske nade i Vjere: da Život ima stvaran smisao. Pospe nas zima, prođu nas trnci od želje: da je pjesnik u pravu, da njegova pjesma isijava Božiju volju i znak. Pogledajte, molim vas, uočite bez sumnje snažno i jasno osjećanje i višeg, nama zaumnog smisla čovjekova prisustva – koje u konkretnom slučaju i diktira pjesmu!

U formalnom smislu, Ešref Berbić starta kratko i jasno, žestoko, a onda, ponijet pjesmom – katrenom, tercetom, razvija prozodijski primjerenu eufoničnu strukturu pjesme i napušta zauzeti startni formalni zahtjev, kako bi ispisao svoj pjesnički cilj. Rado, u tradicionalnoj formi, smislu i nivou poetira osnovnu pjesničku zamisao svoga pjesmotvora. Ovaj odnos prema formi zaista je specifičan Berbićevog postupka i uvjeren sam: to je djeci čitateljima privlačnije od slijepe i čvrste odanosti dosljednom tradicionalnom pjesničkom oblikovanju.

Istodobno, to bjelodano svjedoči o neobuzdanosti pjesničke prirode i talenta Ešrefa Berbića, koji nalazi rješenje tek

u prirodi svoga sinkretičnog poimanja pjesničkog poduhvata.

Beskrajno zenesen ljepotom svoga doživljaja prirode, rodnoga kraja, svoje uže porodice, djetinjstva, godišnjih doba, svitanja i smrkavanja, dječijih igara, prijelazstva, zvjezdanog neba i užarenog sunčevog koluta koji štedro svijetli svijetu, siguran u smisao svoga pjevanja i pripovijedanja, Ešref Berbić pjesnički istrajava na dobrobit svih. Berbić je čovjek koji je spreman odreći se svega, ali ljepote nikad i ni u kakvim okolnostima! Djetinjstva?! Ma, ne! Nikako! Jer: Zapamti / djetinjstvo za nas / Uvijek negdje diše / Postoji, živi traje / Ono, jednostavno / ne odlazi / ne prolazi / ne prestaje ... kaže pjesnik.

Zar treba objašnjavati retrogradnost procesa u čovjekovom razvoju i procesu starenja i činjenicu: da je dijete ono najviše što čovjek može u svome životu biti? A da je najviši doseg: sačuvati nevinost, čistotu, iskrenost i dobrotu dječijeg poimanja svijeta? Ešref Berbić opstaje u tom prostoru na najjednostavniji način, koji je pjesnicima njegovoga kova (nikako svima!) dat, darovan, zadat i zato: stvaran. Zato Ešref piše tako lijepo i jasno, bez prenemaganja i glumatanja, bez infantilnosti – kojima su skloni slabi pjesnici, a kojih se djeca u svojoj čistoti groze i gade. U tome je i šifra, po kojoj je kod djece čitatelja Ešref Berbić tako spontano prihvaćen i odobran.

Moja je najiskrenija želja da nam takav kakav jeste, u životu i pjesmi, u zdravlju i veselju, Ešref Berbić poživi i potraje.